

LATVIJA EIROPAS SAVIENĪBAS PĒTNIECĪBAS UN INOVĀCIJU PAMATPROGRAMMĀ “APVĀRSNIS EIROPA” PĀRSKATS PAR PERIODU LĪDZ 06.09.2022.

Apvārsnis Eiropa ir Eiropas Savienības (ES) pētniecības un inovācijas (P&I) programma 2021.-2027. gada periodam, kas turpinās līdzšinējo programmu Apvārsnis 2020. Programmas Apvārsnis Eiropa kopējais finansējums 95,5 miljardi eiro, padarot to par visu laiku vērienīgāko un ambiciozāko pētniecības un inovāciju programmu, ko īstenojusi ES. Tā ietver 5,4 miljardus no Eiropas atvēršanas plāna NextGenerationEU, kura mērķis ir veicināt Eiropas atvēršanos un padarīt Eiropu noturīgāku pret nākotnes izaicinājumiem. Programmu Apvārsnis Eiropa papildinās pētniecības un apmācību programma Euratom.

Apvārsnis Eiropas pamatā izvirzīts 3 pīlāru modelis, kura ietvaros atbalstīs atvērto zinātnei, globālo izaicinājumu risināšanu un rūpniecības konkurētspēju un atvērto inovāciju, papildus atbalstot arī Eiropas pētniecības telpas stiprināšanu.

I PILĀRS. Veicina zinātnisko izcilību, jaunu zināšanu, prasmju, tehnoloģiju un risinājumu radīšanu un izplatīšanu, kā arī piekļuvi pasaules līmeņa pētniecības infrastruktūrām un veicināt pētnieku apmācības un mobilitāti, tādējādi palielinot Eiropas pētniecības telpas pievilcību. Pirmā pīlāra uzdevums ir ES zinātniskās bāzes izcilības nostiprināšana un paplašināšana. Pīlārs sastāv no trim programmām: Eiropas Pētniecības padome, Marijas Skłodovskas-Kirī vārdā nosauktās aktivitātes un Pētniecības infrastruktūras.

II PILĀRS. Pīlārā “Globālo izaicinājumu risināšana un rūpniecības konkurētspēja” pētniecību un inovācija atbalstīs 2 paralēlās pieejas: uzdevumu jomu orientēti projekti un tematisko kopu partnerību projekti. Pīlārā noteiktas ES uzdevumu jomas ar vērienīgiem mērķiem, lai risinātu dažas no ES lielākajām problēmām. Tas ietver arī Vienotā pētniecības centra (Joint Research Centre) darbības, kas nodrošina ES un valstu politikas veidotājus ar

neatkarīgiem zinātniskiem pierādījumiem un tehnisku atbalstu. Katra uzdevumu joma (mission area) darbosies kā darbību portfelis, piemēram, pētniecības projekti, politikas pasākumi vai pat likumdošanas iniciatīvas, lai sasniegtu izmērāmu mērķi, kuru nevarēja sasniegt ar atsevišķām darbībām. ES uzdevumu jomas veicinās Eiropas Zaļā kursa, Eiropas vēža plāna, kā arī Ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu. Programmas Apvārsnis Eiropa un it īpaši tās otrā pīlāra galvenais mērķis ir radīt zināšanas, stiprināt pētniecības un inovācijas ietekmi uz attīstību izstrādājot, atbalstot un īstenojot ES politiku, un atbalstot novatorisku risinājumu pieejamību un ieviešanu Eiropas rūpniecībā, īpaši MVU, un sabiedrībā, lai risinātu globālas problēmas, tostarp klimata pārmaiņas un ilgtspējīgas attīstības mērķus. 2. pīlārs atbalsta pētījumus, kas saistīti ar sabiedrības izaicinājumiem un ar tematisko kopu palīdzību stiprina tehnoloģisko un rūpniecisko kapacitāti.

III PILĀRS. Inovatīvas Eiropas pīlāra mērķis ir ar Eiropas Inovāciju padomes starpniecību padarīt Eiropu par līderi tirgus radošo inovāciju jomā. Tas arī palīdz attīstīt vispārējo Eiropas inovāciju ainavu, attīstot Eiropas inovācijas ekosistēmas un izmantojot Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūtu (EIT), kas veicina zināšanu trijstūra – izglītības, pētniecības un inovācijas – integrāciju.

Latvijas dalība programmā Apvārsnis Eiropa

Līdz 2022. gada 6. septembrim Latvijas institūcijas programmā Apvārsnis Eiropa piedalījušās **456** projektu pieteikumos, iesniedzot **448** “Atbilstošus” (eligible) projektus. No **456** iesniegtajiem projektu pieteikumiem **274** projekti dabūja virssliekšņa vērtējumu (above threshold) un **182** bija novērtēti zem sliekšņa (below threshold). Latvijas dalību skaits iesniegtajos projektu pieteikumos ir **614**, bet dalību skaits finansētajos projektos – **129**, no tiem **6** ir koordinatori un **123** ir partneri.

Eiropas Komisija finansējusi **109** projektus kopā par **31,44 milj.€**, tātad **23,9%** Latvijas iesniegto projektu. Tātad apmēram katru ceturto iesniegto projektu.

Apvārsnis Eiropa programmā projekti iziet caur vairākām vērtēšanas fāzēm. Vispirms notiek iesniegto projektu administratīvs izvērtējums, pēc kura tie iegūst statusu “Atbilstošs” (eligible) vai “Neatbilstošs” (ineligible). Pēc tam notiek saturiskā vērtēšana, kurā vērtē pieteikuma būtību. Atšķirības starp piedalīšanās reizēm un projektu skaitu rodas, jo vienā projekta pieteikumā var būt vairāk kā viena institūcija no Latvijas. Turklāt, tā kā projektu lielākoties iesniedz vairāku institūciju grupa, saukta par konsorciju, tad par Latvijas projektiem uzskatāmi visi projekti, kuros vismaz viens konsorcija partneris ir no Latvijas.

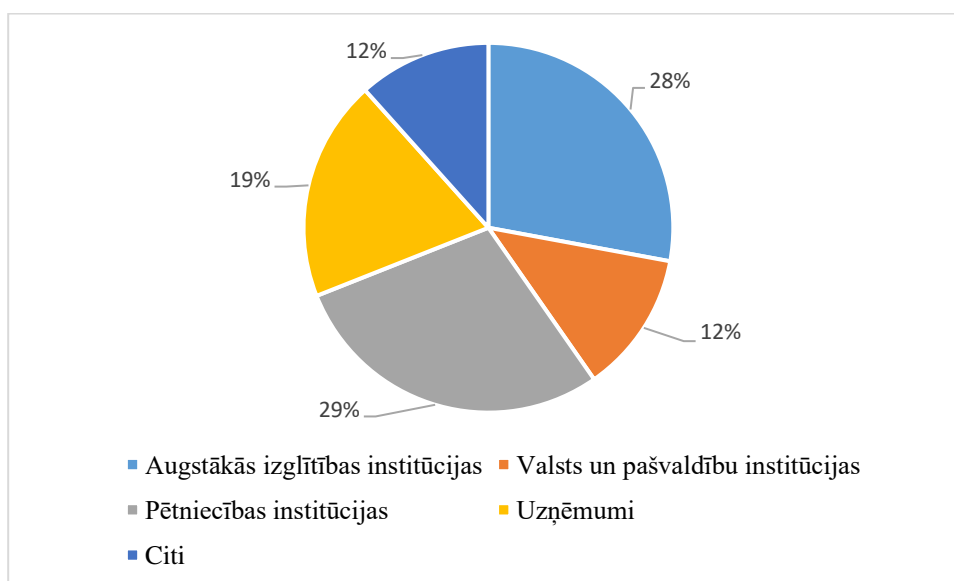
Apvārsnis Eiropa institūcijas ir iedalītas piecās grupās. Augstākās izglītības institūcijas (Higher or secondary education, HES) ir Latvijas augstskolas, koledžas, universitātes utt.

Uzņēmumi (Private for profit, PRC) ir komercreģistrā reģistrētas institūcijas, kurām var rasties peļņa. Šī grupa ietver arī valsts un pašvaldību uzņēmumus. Valsts un pašvaldību institūcijas (Public body, PUB) ir dažādas ministrijas, pašvaldības un cita veida publiskās institūcijas, piemēram, plānošanas reģioni, tiesas, Valsts kase u.c. Pētniecības institūcijas (Research organisations, REC) ietver sevī Latvijas pētniecības institūtus, bet grupa citi (Others, OTH) ir tām institūcijām, kuras neietilpst nevienā no iepriekš minētajām definīcijām, pārsvarā tās ir dažādas nevalstiskās organizācijas.

Latvijas institūciju dalības programmā Apvārsnis Eiropa

Institūcijas tips	Finansēto dalību skaits
Augstākās izglītības institūcijas	36
Uzņēmumi	25
Valsts un pašvaldību institūcijas	16
Pētniecības institūcijas	37
Citi	15
Kopā	129

Tabulā parādītas institūciju piedalīšanās reizes. Tās atšķiras no projektu skaita, jo vienā projektā var būt vairāk kā viena institūcija no Latvijas. **Visvairāk Apvārsnis Eiropa finansēto dalību ir Pētniecības institūcijām - 37.**

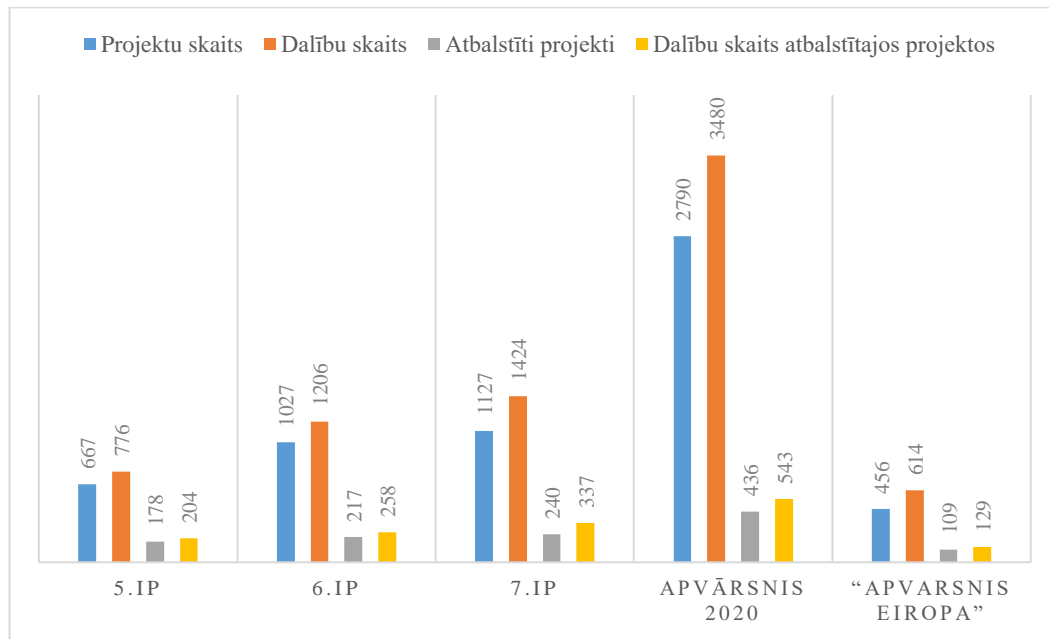
Latvijas piedalīšanās Eiropas ietvarprogrammās ir salīdzināta tabulā. Apvārsnis Eiropa dati ir līdz 2022. gada 6. septembrim.

Latvijas dalības Apvārsnis Eiropa un iepriekšējās ietvarprogrammās

	5.IP	6.IP	7.IP	“Apvārsnis 2020”	“Apvārsnis Eiropa”
	(1999-2002)	(2002-2006)	(2007-2013)	(2014-2020)	(2021-2027)*
Projektu pieteikumu skaits	667	1027	1127	2790	456

Dalību skaits projektu pieteikumos	776	1206	1424	3480	614
Atbalstītie projekti	178	217	240	436	109
Dalību skaits atbalstītajos projektos	204	258	337	543	129
Sekmība	26.70%	21.10%	21.30%	14,16%	23,9%
EK finansējums (EUR, milj.)	14.6	21.6	49.04	116.8	31.44

*līdz 2022. gada 6. septembrim

Pirmās čerpadsmit Latvijas institūcijas pēc dalību skaita un piešķirtā finansējuma apjoma ir parādītas tabulās. Līderos ir Latvijas Universitāte ar 14 dalībām un 4,266,699 €.

Pirmās Latvijas institūcijas pēc dalību skaita

Organizācijas nosaukums (EK datubāzē)	Dalību skaits
LATVIJAS UNIVERSITĀTE	14
LATVIJAS ZINĀTNES PADOME	11
ELEKTRONIKAS UN DATORZINĀTNĀ INSTITŪTS	7
RĪGAS TEHNISKA UNIVERSITĀTE	4
LATVIJAS VALSTS MEZZINĀTNĀ INSTITŪTS SILAVA	4
ZEMNIEKU SAEIMA	4
LATVIJAS ORGANISKĀS SINTEZES INSTITŪTS	4
LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS UNIVERSITĀTE	4
WIT BERRY	3
LATVIJAS UNIVERSITĀTES MATEMATIKAS UN INFORMATIKAS INSTITŪTS	3

VIDZEMES AUGSTSKOLA	3
LATVIJAS UNIVERSITATES CIETVIELU FIZIKAS INSTITUTS	3
NODIBINAJUMS BALTIC STUDIES CENTRE	3
LATVIJAS LAUKU KONSULTACIJU UN IZGLITIBAS CENTRS	3

Pirmās Latvijas institūcijas pēc piešķirtā finansējuma apjoma

Organizācijas nosaukums (EK datubāzē)	Dalību skaits
LATVIJAS UNIVERSITATE	4,266,699 €
LATVIJAS ZINATNES PADOME	3,361,701 €
LATVIJAS UNIVERSITATES CIETVIELU FIZIKAS INSTITUTS	3,070,937 €
LATVIJAS ORGANISKAS SINTEZES INSTITUTS	2,570,331 €
ELEKTRONIKAS UN DATORZINATNU INSTITUTS	2,351,869 €
NODIBINAJUMS BALTIC STUDIES CENTRE	1,056,938 €
LATVIJAS VALSTS MEZZINATNES INSTITUTS SILAVA	993,421 €
RIGAS TEHNISKA UNIVERSITATE	922,772 €
VIDZEMES AUGSTSKOLA	757,864 €
ZEMNIEKU SAEIMA	634,225 €
LATVIJAS LAUKSAIMNIECIBAS UNIVERSITATE	623,438 €
LATVIJAS LAUKU KONSULTACIJU UN IZGLITIBAS CENTRS	503,320 €
ZALA BRIVIBA BIEDRIBA	478,688 €
VALSTS IZGLITIBAS ATTISTIBAS AGENTURA	470,658 €

Dalību skaits un piešķirta finansējuma apjoms pa pīlāriem ir parādīts tabulā. Tabulās augšā ir trīs galvenie pīlāri, tie ir izdalīti atsevišķi, jo tajos visi pieteicēji startē vienlīdzīgos apstākļos, savukārt pārējās “Apvārsnis Eiropa” sadaļās konkurence var būt ierobežota, lai piesaistītu kādu konkrētu mērķauditoriju, piemēram, “jaunās” Eiropas valstis.

**Latvijas dalību skaits un piešķirtā finansējuma apjoms
pa “Apvārsnis Eiropa” pīlāriem**

Pīlārs	Dalību skaits	EK finansējums, EUR
Zinātnes izcilība	15	1,950,112 €
Globālo izaicinājumu risināšana un rūpniecības konkurētspēja	98	21,792,068 €
Inovatīva Eiropa	4	811,985 €
Dalības paplašināšana un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana	12	6,890,479 €

Latvijas dalību skaits un piešķirtā finansējuma apjoms pa tematiskajām prioritātēm

Tematiskā prioritāte	Dalību skaits	EK finansējums, EUR
MSCA	6	1,065,844 €
Research infrastructures	9	884,268 €
Health	11	5,581,855 €
Culture, Creativity and Inclusive society	5	1,283,598 €
Digital, Industry and Space	22	4,430,158 €
Climate, Energy and Mobility	19	3,753,909 €
Food, Bioeconomy, Natural Resources, Agriculture and Environment	41	6,742,549 €
European Innovation Ecosystems	4	811,985 €
Widening Participation	9	6,410,439 €
Reforming European R&I and Research Infrastructures	3	480,040 €

